

Eduskunnan vastaus EV 313/2022 vp – HE 324/2022 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle takautuvasti maksettavaa sähköhyvitystä sekä sähköenergialaskujen maksuaikojen pidennystä koskevaksi väliaikaiseksi lainsäädännöksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle takautuvasti maksettavaa sähköhyvitystä sekä sähköenergialaskujen maksuaikojen pidennystä koskevaksi väliaikaiseksi lainsäädännöksi (HE 324/2022 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Talousvaliokunta (TaVM 50/2022 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lausumat:

1. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa ja arvioi sähköhyvityksen ja muiden tukimuotojen toimivuutta sekä ryhtyy kiireellisesti tarvittaviin toimenpiteisiin määräaikaisten sähkösopimusten piirissä olevien kuluttajien aseman kohtuullistamiseksi.
2. Eduskunta edellyttää sellaisten lainsäädännöllisten välineiden valmistelua, joilla kyetään vastaamaan kohtuuttomaan energian hintojen nousuun kuluttajille ja pk-yrityksille nyt laadittuja tukikeinoja paremmin kohdentuen poikkeuksellisessa markkinatilanteessa. Valmistelua on edistettävä työ- ja elinkeinoministeriön johdolla välittömästi.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

takautuvasti maksettavasta väliaikaisesta sähköhyvityksestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala ja tarkoitus

Tässä laissa säädetään takautuvasti maksettavasta sähköhyvityksestä, jolla tuetaan lain soveltamisalaan kuuluvia loppukäyttäjiä sähköenergian hinnan noususta johtuvien kohonneiden kustannusten vuoksi.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *loppukäyttäjällä* sähköyhtiön asiakasta, joka ostaa sähköenergiaa pääasiassa omaan käyttöönsä;
- 2) *sähköyhtiöllä* elinkeinonharjoittajaa, joka harjoittaa sähkömarkkinalain (588/2013) 3 §:n 12 kohdassa tarkoitettua sähkön vähittäismyyntiä;
- 3) *sähkönmyyntisopimuksella* sähköyhtiön ja loppukäyttäjän välistä sopimusta sähköenergian toimituksesta loppukäyttäjälle;
- 4) *dynaamisen hinnan sähköntoimitussopimuksella* sähköyhtiön ja loppukäyttäjän välistä sähkönmyyntisopimusta, joka seuraa spot-markkinoiden, vuorokausimarkkinat ja päivän sisäiset markkinat mukaan lukien, hintavaihteluja aikaväleillä, jotka vastaavat vähintään markkinoiden selvitysaikavälejä;
- 5) *sähköenergialaskulla ja laskutetulla sähköenergialla* loppukäyttäjän sähkölaskun sitä osaa, joka sisältää sähköenergian toimituksen ja siihen liittyvät kiinteät maksut arvonlisäveroineen.

3 §

Soveltamisala

Loppukäyttäjä, jolle sähköyhtiö toimittaa sähköenergiaa välittömästi jakeluverkonhaltijan jakeluverkon kautta ja jonka sähkönmyyntisopimus on yksilöity henkilötunnuksella, on oikeutettu sähköhyvitykseen. Loppukäyttäjän ollessa kuluttajansuojalain (38/1978) 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettu kuluttaja, hän on oikeutettu sähköhyvitykseen myös siinä tapauksessa, että hänen sähkönmyyntisopimustaan ei ole yksilöity henkilötunnuksella. Sähköhyvityksen maksamisen edellytyksenä on, että tarkasteluukauden aikana:

- 1) loppukäyttäjän kiinteähintaisen sähkönmyyntisopimuksen arvonlisäverollinen kokonais-hinta ylittää 10 senttiä kilowattitunnilta;
- 2) loppukäyttäjällä on dynaamisen hinnan sähköntoimitussopimus; tai

Eduskunnan vastaus EV 313/2022 vp

3) loppukäyttäjän muun kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun sähkönmyyntisopimuksen kulutuksella painotettu arvonlisäverollinen keskihinta ylittää 10 senttiä kilowattitunnilta.

Loppukäyttäjä, johon on kohdistettu Euroopan unionin lainsäädäntöön perustuvia talouspakotteita, ei ole oikeutettu sähköhyvitykseen.

Sähköhyvitys maksetaan tuloverolain (1535/1992) 127 g §:ssä tarkoitetun sähköenergialaskujen perusteella myönnettävän kotitalousvähennyksen tai väliaikaisesta sähkötuesta annetussa laissa (1152/2022) tarkoitetun sähkötuen lisäksi. Mainitut tuet eivät vaikuta sähköhyvityksen määrään eivätkä sen maksamiseen.

4 §

Sähköhyvityksen määrä

Sähköhyvitys maksetaan laskennallisesti neljää kuukautta vastaavalla ajalla loppukäyttäjän kullekin käyttöpäikalle käyttöpäikan vuoden 2022 marras- ja joulukuun ja vuoden 2023 tammikuun aikana toteutuneen sähköenergian kulutuksen perusteella. Sähköhyvitys maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäisessä erässä otetaan huomioon vuoden 2022 marras- ja joulukuun asiakaskohtainen sähköenergian hinta ja kulutus. Toisessa erässä otetaan huomioon kahdesti vuoden 2023 tammikuun asiakaskohtainen sähköenergian hinta ja kulutus.

Sähköhyvityksen määrä on 50 prosenttia omavastuuosuuden ylittävältä osalta, kuitenkin enintään 700 euroa kuukaudessa. Omavastuuosuus on 90 euroa kuukaudessa. Yhdelle henkilölle maksettavien sähköhyvitysten kokonaismäärä ei kuitenkaan saa ylittää 250 000 euroa.

Sähköhyvityksen määrä lasketaan seuraavasti:

Erä 1: (marraskuun kulutuksen perusteella laskutettu sähköenergia – omavastuuosuus) * 0,5 + (joulukuun kulutuksen perusteella laskutettu sähköenergia – omavastuuosuus) * 0,5.

Erä 2: 2 * (tammikuun kulutuksen perusteella laskutettu sähköenergia – omavastuuosuus) * 0,5.

Sähköhyvitystä ei makseta niiltä kuukausilta, joilta sen määrä olisi pienempi kuin viisi euroa.

5 §

Sähköhyvityksen maksaminen sähköenergialaskun hyvityksenä

Sähkøyhtiö maksaa sähköhyvityksen asiakkaanaan olevalle sähköhyvitykseen oikeutetulle loppukäyttäjälle sähköenergialaskun hyvityksenä kahdessa erässä. Edellä 4 §:ssä tarkoitettua ensimmäistä erää koskeva sähköhyvitys tulee tehdä viimeistään vuoden 2023 huhtikuussa erääntyvässä sähköenergialaskussa tai, jos loppukäyttäjälle ei toimiteta vuoden 2023 huhtikuussa erääntyvää sähköenergialaskua, ensimmäisessä huhtikuun jälkeen erääntyvässä sähköenergialaskussa. Toista erää koskeva sähköhyvitys tulee tehdä tätä laskua seuraavassa sähköenergialaskussa. Jos sähköhyvitys on suurempi kuin sähköenergialaskun laskutettava summa, siirtyy hyvittämättä jäänyt sähköhyvityksen osuus tehtäväksi seuraavassa sähköenergialaskussa. Sähköhyvitys tulee eritellä sähköenergialaskussa.

Jos loppukäyttäjä on vaihtanut sähkøyhtiötä ensimmäiseen tai toiseen erään kuuluvien tarkastelukausien aikana, vastaavat sekä loppukäyttäjän vanha että uusi sähkøyhtiö sähköhyvityksen maksamisesta loppukäyttäjälle oman sähkönmyyntisopimuksensa voimassaoloajalta. Sähkøyhtiö on tällöin velvollinen maksamaan loppukäyttäjälle oman sähkönmyyntisopimuksensa

Eduskunnan vastaus EV 313/2022 vp

voimassaoloaikaa vastaavan osuuden sähköhyvityksestä sekä ottamaan huomioon sopimuksen voimassaoloaikaa vastaavan osuuden sähköhyvityksen kuukausittaisesta omavastuuosuudesta ja enimmäismäärästä. Jos loppukäyttäjä ei enää ole sen sähköyhtiön asiakas, joka on velvollinen maksamaan sähköhyvityksen loppukäyttäjälle, eikä sähköhyvitystä voida maksaa loppukäyttäjälle sähköenergialaskun hyvityksenä, kyseisen yhtiön tulee viipymättä maksaa osuutensa sähköhyvityksestä loppukäyttäjälle joko maksuosoituksena tai loppukäyttäjän ilmoittamalle pankkitilille.

Energiavirasto voi myöntää sähköyhtiölle luvan poiketa 1 momentissa säädetystä maksuaika-taulusta. Poikkeusluvan edellytyksenä on sähköhyvityksen maksatukseen liittyvän tietojärjestel-män muutoksen viivästyminen sellaisesta syystä, jota sähköyhtiö ei kaikkea huolellisuutta nou-dattaen olisi voinut välttää tai voittaa. Maksatus saa viivästyä enintään kolme kuukautta 1 mo-mentissa säädetystä. Poikkeuslupahakemus on jätettävä viipymättä sen jälkeen, kun poikkeuksen peruste on ilmennyt.

6 §

Loppukäyttäjän oikeudet

Loppukäyttäjällä on oikeus vaatia sähköyhtiöltä virheen korjaamista, jos:

- 1) sähköyhtiö ei ole maksanut loppukäyttäjälle sähköhyvitystä, johon tämä on oikeutettu;
- 2) sähköyhtiö on maksanut loppukäyttäjän sähköhyvityksen virheellisen suuruisena tai muu-ten virheellisesti;
- 3) loppukäyttäjän sähköhyvityksen maksaminen on viivästynyt tai tapahtunut muuten virheel-lisesti.

Vaatus virheen korjaamisesta on tehtävä 30 päivän kuluessa sen sähköenergialaskun eräpäi-västä, jossa virhe on ilmennyt tai, jos sähköhyvityksen maksaminen on viivästynyt, 30 päivän ku-luessa sen kalenterikuukauden päättymisestä, jonka kuluessa sähköhyvitys olisi tullut maksaa. Vaatus sähköhyvitystä koskevan virheen korjaamisesta ei vaikuta vaatimuksen kohteena ole-van sähköenergialaskun eräntymiseen.

Sähköyhtiön on kuukauden kuluessa korjausvaatimuksen lähettämisestä korjattava virheensä tai ilmoitettava loppukäyttäjälle, ettei tämän vaatimukselle ole perustetta. Ilmoitus on perustelta-va.

Loppukäyttäjällä on oikeus tehdä Energiavirastolle hakemus 1 momentissa tarkoitettun vir-heen korjaamisesta, jos loppukäyttäjä on noudattanut 1 ja 2 momentissa säädettyä, eikä sähköyh-tiö ole korjannut virhettä tai sähköyhtiö on laiminlyönyt 3 momentissa tarkoitettun ilmoituksen antamisen. Hakemukseen on liitettävä 3 momentissa tarkoitettu sähköyhtiön ilmoitus.

Energiaviraston on jätettävä hakemus tutkimatta, jos loppukäyttäjä ei ole noudattanut virheen korjaamiseksi tässä pykälässä säädettyä menettelyä tai, jos hakemus on jätetty ennen 3 momen-tissa säädetyn määräajan päättymistä, ellei hakemuksen tutkimiselle ole painavaa syytä. Jos säh-köyhtiö on tehnyt 1 momentissa tarkoitettun virheen, Energiaviraston on hakemukseen antamas-saan päätöksessä velvoitettava sähköyhtiö korjaamaan virheensä. Päätöksessä voidaan määrätä, millä tavoin virhe tulee korjata.

Eduskunnan vastaus EV 313/2022 vp

7 §

Sähköyvityksen maksaminen hakemusmenettelyn kautta

Jos sähköyvityksen maksamiseen velvollinen sähköyhtiö asetetaan konkurssiin tai se lopettaa toimintansa ennen sähköyvityksen maksamista loppukäyttäjälle, voi sähköyvitykseen oikeutettu loppukäyttäjä hakea sähköyvitystä Energiavirastolta. Hakemus on jätettävä viimeistään 31 päivänä heinäkuuta 2023.

Hakemuksessa on ilmoitettava hakijan henkilötunnus, yhteystiedot ja pankkitilin numero, jolle sähköyvitys maksetaan, sekä se, mitä käyttöpaikkoja ja sähköyvityksen eriä ja ajanjaksoja hakemus koskee. Hakemukseen on liitettävä yvityksen maksamiseksi tarvittavat tiedot sekä kopiot loppukäyttäjän sähkömyyntisopimuksesta ja sähkölaskuista, joista ilmenee hakemuksen kohteena olevien erien sähköenergian myyntihinta tai myyntihinnan määräytymisperuste sekä se, ettei sähköyhtiö ole maksanut loppukäyttäjälle sähköyvitystä ajalta, jota hakemus koskee. Lisäksi loppukäyttäjän on annettava sähkömarkkinalain 3 §:n 27 a kohdassa tarkoitettulle sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikölle valtuutus välittää Energiavirastolle tiedot sähköyvityksen laskennan pohjana olevasta loppukäyttäjän sähköenergian kulutuksesta.

Sähköyhtiö, joka on toimitannut sähköenergiaa loppukäyttäjälle 1 päivänä marraskuuta 2022 tai sen jälkeen mutta ennen 1 päivää helmikuuta 2023, on velvollinen toimittamaan Energiavirastolle pyynnöstä hakemuksen käsittelyssä tarvittavat tiedot.

8 §

Sähköyvitysten korvaaminen sähköyhtiöille

Sähköyhtiöille korvataan niiden maksama sähköyvitys valtion varoista. Korvauksen maksaa sähköyhtiön hakemuksesta Valtiokonttori. Valtiokonttori maksaa korvauksen viipymättä hakemuksen saapumisen jälkeen kuitenkin siten, että korvaus 4 §:ssä tarkoitettun ensimmäisen erän mukaisesti maksettavista sähköyvityksistä maksetaan viimeistään 30 päivänä huhtikuuta 2023 ja toisen erän mukaisesti maksettavista sähköyvityksistä viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2023. Lisäksi Valtiokonttori suorittaa yhdessä tai tarvittaessa useammassa erässä mainittuja korvauseriä täydentäviä korvausmaksatuksia. Korvaukset on maksettava kokonaisuudessaan viimeistään 30 päivänä marraskuuta 2023.

Hakemus sähköyvitysten korvauksesta on jätettävä Valtiokonttorille ensimmäisen erän osalta viimeistään 16 päivänä huhtikuuta 2023 ja toisen erän osalta viimeistään 16 päivänä kesäkuuta 2023. Täydentävää korvausta koskeva hakemus on jätettävä viimeistään 31 päivänä lokakuuta 2023. Hakemus voi koskea sähköyvitystä, jonka maksua koskeva sähköenergielasku on lähetetty loppukäyttäjälle ennen korvaushakemuksen jättämistä. Hakijan on hakemuksen yhteydessä toimitettava Valtiokonttorille korvauksen myöntämiseksi ja maksamiseksi välttämättömät tiedot sekä oikeat ja riittävät tiedot 5 §:n mukaisista sähköyvitysten maksatuksista. Valtiokonttorilla on oikeus saada hakijalta maksutta sähköyvityksen oikeellisuuden varmistamista varten välttämättömät loppukäyttäjän sähköenergian kulutustiedot, sähköenergian laskutustiedot ja sähkömyyntisopimusten hintatiedot. Lisäksi hakijan on toimitettava Valtiokonttorille niiden tilikausien tarkastetut tilinpäätökset, joiden aikana se on maksanut sähköyvityksiä loppukäyttäjille. Hakija vastaa toimitettujen tietojen oikeellisuudesta.

Eduskunnan vastaus EV 313/2022 vp

Edellä 1 momentissa säädetty korvauksen maksuajankohta sekä 2 momentissa säädetty korvauksen hakuaika siirtyvät myöhemmiksi Energiaviraston 5 §:n 3 momentin nojalla myöntämän poikkeuksen mukaisesti.

Sähköhyvitysten korvaamiseen sähköyhtiöille sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001) sen 20 §:n 2 momenttia lukuun ottamatta, ellei tässä laissa toisin säädetä.

9 §

Valvonta ja seuraamukset

Energiaviraston tehtävänä on valvoa, että sähköyhtiöt noudattavat tätä lakia.

Energiaviraston on veloitettava sähköyhtiö korjaamaan rikkomuksensa tai laiminlyöntinsä, jos tämä rikkoo tai laiminlyö 5 tai 6 §:ssä säädettyjä veloitteitaan. Päätöksessä voidaan määrätä, millä tavoin rikkomus tai laiminlyönti tulee korjata.

Energiavirasto voi asettaa tämän lain nojalla tekemänsä päätöksen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon asettamisesta ja sen tuomitsemisesta maksettavaksi säädetään uhkasakolaissa (1113/1990).

10 §

Muutoksenhaku

Energiaviraston 5—7 ja 9 §:n nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Päätös voidaan panna täytäntöön oikaisuvaatimuksesta tai valituksesta huolimatta.

11 §

Kielto ulosmitata sähköhyvitystä

Sähköhyvitystä ei saa ulosmitata.

12 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2023. Tätä lakia sovelletaan sähköhyvitykseen myös tämän lain voimassaolon päättyttyä.

Tämän lain 5 ja 7 §:n mukainen sähköhyvityksen maksaminen sekä 8 §:n mukainen sähköhyvitysten korvaaminen sähköyhtiöille saadaan tehdä vasta Euroopan komission hyväksyttyä sähköhyvityksen valtioneuvoston päätöksellä.

Laki

sähköenergialaskujen maksuajan pidentämisestä ja sähköyhtiöiden maksuvalmiuden väliaikaisesta tukemisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala ja tarkoitus

Tässä laissa säädetään velvollisuudesta myöntää sähköenergian loppukäyttäjille pidennettyjä sähköenergialaskujen maksuaikoja. Lain tarkoituksena on tukea loppukäyttäjien kykyä maksaa sähköenergian hinnan noususta johtuvia korkeista sähköenergiakustannuksista syntyneitä laskuja sekä mahdollistaa näiden kustannusten tasaaminen tavanomaista pidemmälle ajanjaksolle.

Lisäksi tässä laissa säädetään sähkön vähittäismyyntiä Suomessa harjoittaville elinkeinonharjoittajille sähköenergialaskusaatavien pidennettyjen maksuaikojen myöntämisestä aiheutuvaan käyttö pääomatarpeeseen otettavien likviditeettilainojen tukemisesta valtiontakauksilla.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *loppukäyttäjällä* asiakasta, joka ostaa sähköenergiaa pääasiassa omaan käyttöönsä, lukuun ottamatta kaupallisten sopimusten maksuehdoista annetun lain (30/2013) 2 §:ssä tarkoitettuja hankintayksiköitä;

2) *kuluttaja-asiakkaalla* sähköyhtiön asiakasta, joka on kuluttajansuojalain (38/1978) 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettu kuluttaja;

3) *elinkeinonharjoittaja-asiakkaalla* sähköyhtiön asiakasta, joka on muu organisaatio kuin viranomainen sen harjoittaessa itsenäistä taloudellista tai ammattitoimintaansa, vaikka toimintaa harjoittaisi vain yksi henkilö;

4) *sähköyhtiöllä* sähkömarkkinalain (588/2013) 3 §:n 12 kohdassa tarkoitettua vähittäismyyntiä harjoittavaa elinkeinonharjoittajaa.

3 §

Soveltamisala

Loppukäyttäjä, jolle sähköyhtiö toimittaa sähköenergiaa välittömästi jakeluverkonhaltijan jakeluverkon kautta, on oikeutettu pidennettyyn maksuaikaan (*lisämaksuaika*) siitä sähköenergiasta laskutetusta määrästä, joka on syntynyt sähköenergian kulutuksesta 1 päivänä tammikuuta 2023 tai sen jälkeen mutta ennen 1 päivää toukokuuta 2023.

Lisämaksuaikaan ei ole oikeutettu:

1) luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu luottolaitos ja 2 momentissa tarkoitettu ulkomainen luottolaitos;

Eduskunnan vastaus EV 313/2022 vp

- 2) luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 11 §:ssä tarkoitettu rahoituslaitos;
- 3) loppukäyttäjä, johon on kohdistettu Euroopan unionin lainsäädäntöön perustuvia talouspakotteita.

Sähköenergiasta laskutetulla määrällä tarkoitetaan loppukäyttäjän kuhunkin käyttöpaikkaan hankitusta sähköenergiasta laskutettua verollista määrää sekä siihen mahdollisesti liittyviä kiinteitä maksuja. Sähkönjakelua koskevalle laskulle ei tarvitse myöntää lisämaksuaikaa.

Valtiontakauksia voidaan myöntää Suomessa sähkön vähittäismyyntiä harjoittavien elinkeinonharjoittajien likviditeettilainoille, joiden käyttötarkoitus perustuu tässä laissa tarkoitettujen sähköenergialaskusaatavien maksuaikojen pidentämisestä aiheutuvaan likviditeettitarpeeseen.

4 §

Lisämaksuajan myöntäminen muille kuin elinkeinonharjoittajille

Sähkøyhtiön, sähkøyhtiön puolesta sähköenergianmyynnin laskutusta hoitavan tahon tai sähkøyhtiön eräntymättömän sähköenergian myyntiin perustuvan laskusaatavan haltijan on myönnettävä kuluttaja-asiakkaansa tai muun kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/7/EU 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua taloudellista toimintaa harjoittamattoman asiakkaansa pyynnöstä lisämaksuaikaa sähköenergian laskutetulle määrälle, kuitenkin enintään 120 päivää kunkin laskun alkuperäisestä eräpäivästä. Pyyntö lisämaksuajan myöntämisestä tulee esittää ennen kyseisen laskun eräpäivää. Pyyntössä hakijan tulee ilmoittaa tarvittavat tiedot pyynnön käsittelemiseksi.

Lisämaksuajan myöntämisestä ei saa periä kuluja eikä lisämaksuajalta saa periä korkoa.

5 §

Lisämaksuajan myöntäminen elinkeinonharjoittajalle

Sähkøyhtiön, sähkøyhtiön puolesta sähköenergianmyynnin laskutusta hoitavan tahon tai sähkøyhtiön eräntymättömän sähköenergian myyntiin perustuvan laskusaatavan haltijan on myönnettävä elinkeinonharjoittaja-asiakkaansa pyynnöstä lisämaksuaikaa sähköenergian laskutetulle määrälle, kuitenkin enintään yhteensä 60 päivää. Pyyntö lisämaksuajan myöntämisestä tulee esittää ennen kyseisen laskun eräpäivää.

Jos elinkeinonharjoittajalle on myönnetty valtiontukitoimenpiteitä koskevista tilapäisistä kriisipuitteista talouden tukemiseksi Ukrainaan kohdistuneen Venäjän hyökkäyksen jälkeen annetun komission tiedonannon (2022/C 426/01), jäljempänä *komission tiedonanto*, 2.2 jaksossa tarkoitettua takauksina myönnettävää likviditeettitukea tai 2.3 jaksossa tarkoitettua korkotukilainoina myönnettävää likviditeettitukea, voidaan elinkeinonharjoittajalle myöntää lisämaksuaikaa liitteen mukaisesti.

Sähkøyhtiön tulee periä elinkeinonharjoittajalta lisämaksuajalta 1,53 prosentin vuosikorkoa.

Elinkeinoharjoittajan on lisämaksuaikaa koskevan pyynnön yhteydessä annettava sähkøyhtiölle tiedot elinkeinonharjoittajalle myönnettyistä 2 momentissa tarkoitetuista tuista sekä muut lisämaksuajan myöntämisen edellyttämät tiedot. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä annettavista tiedoista ja niiden antamistavasta.

Eduskunnan vastaus EV 313/2022 vp

6 §

Sähköyhtiöiden maksuvalmiuden tukeminen valtioneuvostokausella

Sähkön vähittäismyyntiä Suomessa harjoittavan sähköyhtiön tässä laissa tarkoitettujen sähköenergialaskusaataavien lisämaksuajoista johtuvan maksuvalmiustarpeen kattamiseksi otettavalle luottolaitoksen tai työeläkevakuutusyhtiön myöntämälle lainalle voidaan myöntää omavelkainen valtioneuvostokaus. Valtioneuvostokaus voidaan myöntää vastavakuutta vaatimatta, ellei tässä laissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa toisin säädetä.

Valtioneuvostokautta haetaan Valtiokonttorilta, joka vastaa valtioneuvostokausien myöntämisestä, hallinnoinnista ja valvonnasta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti. Valtioneuvostokautta on haettava kirjallisesti viimeistään 31 päivänä heinäkuuta 2023. Takauspäätös on tehtävä viimeistään 29 päivänä syyskuuta 2023.

7 §

Valtioneuvostokausien yhteenlaskettu ja yritysکوhtainen enimmäismäärä

Valtioneuvostokausia voidaan myöntää yhteenlasketulta pääoma-arvoltaan enintään 600 000 000 euroa.

Valtioneuvostokausen yritysکوhtainen enimmäismäärä on sähköenergialaskusaataavien lisämaksuajasta sähköyhtiölle koitua arvioitu maksuvalmiusvaje. Valtioneuvostokaus saa kattaa enintään 90 prosenttia valtioneuvostokausen kohteena olevan lainan kulloinkin voimassa olevasta pääomasta ilman korkoja, viivästyskorkoja, kuluja ja muita velan liittämissä kustannuksia. Yritysکوhtaisesta enimmäismäärästä, valtioneuvostokausen enimmäisosuudesta, maksuvalmiusvajeen määrittämisestä ja muista enimmäismäärän arviointiin liittyvistä seikoista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

8 §

Valtioneuvostokausen hakeminen, edellytykset ja takausehdot

Valtioneuvostokautta hakevan sähköyhtiön on toimitettava Valtiokonttorille oikeat ja riittävät tiedot taloudellisesta asemastaan, valtioneuvostokausen myöntämisen perusteena olevasta maksuvalmiusvajesta ja valtioneuvostokausen kohteena olevasta rahoitusjärjestelystä. Hakijan on toimitettava Valtiokonttorille tämän pyynnöstä tarvittavat lisätiedot ja selvitykset.

Valtioneuvostokautta ei voida myöntää, jos on ilmeistä, ettei sähköyhtiö kykene suorittamaan valtion takaamasta lainasta johtuvia maksuvelvoitteitaan.

Valtion takaamaa lainaa voidaan käyttää ainoastaan sähköyhtiön maksuvalmiuden tukemiseen sähköenergialaskusaataavien tämän lain mukaisten lisämaksuajojen johdosta. Valtion takaamaa lainaa ei saa käyttää sähköyhtiön olemassa olevan rahoituksen ennakkoiseen tai maksusuunnitelmasta poikkeavaan takaisinmaksuun eikä jo olemassa olevan rahoituksen tai vakuuksien järjestelyyn muullakaan tavoin.

Valtiokonttorilla on oikeus peruuttaa antamansa valtioneuvostokaus nostamattoman lainan osalta tai eräännyttää valtioneuvostokausen kohteena oleva laina heti maksettavaksi, jos sähköyhtiö tai lainan-

Eduskunnan vastaus EV 313/2022 vp

myöntäjä olennaisesti rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai takauksen taikka lainasopimuksen ehtoja.

Sähköyhtiö on velvollinen suorittamaan takausmaksun, jonka määrästä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään lisäksi takausehdoista, muista rahoitusjärjestelyssä noudatettavista vähimmäisehdoista ja vastavakuusvaatimuksista.

9 §

Valtiontakaukseen liittyvät lainanmyöntäjän velvollisuudet

Lainanmyöntäjän on annettava Valtiokonttorille tämän pyynnöstä tiedot, jotka ovat tarpeen takauksen myöntämiseksi.

Lainanmyöntäjän on huolehdittava takauksen kohteena olevasta lainasta tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten ja takausehtojen mukaisesti. Lainanmyöntäjä on valtiontakauksen voimassaoloaikana velvollinen valvomaan valtion etua ja toimittamaan Valtiokonttorille sen antamien määräysten mukaiset tiedot, jotka ovat tarpeellisia valtiontakausten seurantaan ja valvontaa varten.

10 §

Takauskorvaus ja takautumisoikeus

Valtiokonttori maksaa valtion varoista lainanmyöntäjälle takauskorvauksen, kun valtiontakauksen kohteena oleva laina tai sen erä on eräännytynyt ja lainanmyöntäjä on esittänyt Valtiokonttorille tässä pykälässä tarkoitetun korvaushakemuksen. Valtiokonttorilla on oikeus saada lainanmyöntäjältä tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen korvaushakemuksen käsittelyä varten. Jos lainanmyöntäjä saa takauskorvauksen maksamisen jälkeen perityksi lainansaajalta kertymättä jääneitä lyhennyksiä, korkoja tai muita maksuja, lainanmyöntäjän on tilitettävä ne Valtiokonttorille.

Jos lainanmyöntäjä ei ole noudattanut tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai valtiontakauksen ehtoja ja menettely on loukannut valtion etua takaajana, Valtiokonttori voi päättää, että takauskorvaus jätetään osittain tai kokonaan maksamatta.

Valtiokonttorilla on oikeus periä lainansaajalta lainanmyöntäjälle maksettu takauskorvaus korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen takaisin. Viivästyskorko lasketaan siitä, kun takauskorvaus on maksettu lainanmyöntäjälle. Valtiolla on takautumissaatavansa perusteella oikeus valtiontakauksen kohteena olevalle lainalle asetettuun vakuuteen sekä oikeus saada takautumissaatavalleen suoritus vakuudesta valtion takautumissaatavan ja lainanmyöntäjän riskinjaon mukaisessa suhteessa siten kuin takauspäätöksessä on tarkemmin määrätty.

Lainanmyöntäjän on ollakseen oikeutettu takauskorvaukseen esitettävä valtiontakauksen kohteena olevaan eräänntyneeseen saatavaan perustuva korvaushakemus kirjallisesti Valtiokonttorille kuukauden kuluessa luottosaatavan viimeisen erän eräänntymisestä, kuitenkin viimeistään 29 päivänä joulukuuta 2023. Valtiokonttorin on ratkaistava takauskorvaushakemus ja suoritettava takauskorvaus lainanmyöntäjälle 30 päivän kuluessa siitä, kun korvaushakemus on saapunut sille ja korvaushakemuksen ratkaisemiseksi tarvittavat lisäselvitykset on esitetty.

Eduskunnan vastaus EV 313/2022 vp

11 §

Valtiontakauksesta annettujen muiden säännösten soveltaminen

Tässä laissa tarkoitettuihin valtiontakauksiin sovelletaan lisäksi, mitä valtion lainanannosta sekä valtiontakauksesta ja valtiontakuusta annetun lain (449/1988) 2 §:n 2 momentissa, 14 §:n 2 momentissa, 15 §:n 3 momentissa ja 15 a §:ssä säädetään.

12 §

Valvonta ja seuraamukset

Energiaviraston tehtävänä on valvoa, että sähköyhtiöt noudattavat 4 ja 5 §:ssä säädettyjä velvollisuuksiaan.

Energiaviraston on velvoitettava sähköyhtiö korjaamaan rikkomuksensa tai laiminlyöntinsä, jos tämä rikkoo tai laiminlyö 4 tai 5 §:ssä säädettyjä velvollisuuksiaan. Päätöksessä voidaan määrätä, millä tavoin rikkomus tai laiminlyönti tulee korjata.

Energiavirasto voi asettaa tämän lain nojalla tekemänsä päätöksen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon asettamisesta ja sen tuomitsemisesta maksettavaksi säädetään uhkasakolaissa (1113/1990).

13 §

Muutoksenhaku

Asianosainen saa hakea tämän lain mukaiseen päätökseen oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämän lain mukainen valtiontakausta koskeva päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

14 §

Päätösten ulosottokelpoisuus

Edellä 8 §:n 5 momentissa tarkoitettua takausmaksua koskeva päätös ja 10 §:n 3 momentissa tarkoitettu päätös lainanantajalle maksetun takauskorvauksen perimisestä ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

15 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2023.

Eduskunnan vastaus EV 313/2022 vp

Tätä lakia sovelletaan tämän lain mukaiseen valtiontakaukseen myös tämän lain voimassaolon päätyttyä.

Tämän lain 5 §:n mukainen lisämaksuajan myöntäminen elinkeinonharjoittajalle sekä 6 §:n mukainen valtiontakauksen myöntäminen saadaan tehdä vasta Euroopan komission hyväksyttyä lisämaksuajan ja valtiontakauksen valtiontukena.

Eduskunnan vastaus EV 313/2022 vp

Liite

1. Lisämaksuaika ja komission tiedonannon 2.3 jakson nojalla myönnettyt muut lainat eivät saa samaa lainapääomaa varten kasautua komission tiedonannon 2.2 jakson nojalla myönnetyn tuen kanssa ja päinvastoin.

2. Komission tiedonannon nojalla myönnettyt lisämaksuaika ja muut lainat sekä takaukset voivat kasautua eri lainojen osalta edellyttäen, että lainojen kokonaismäärä tuensaajaa kohden ei ylitä 4 kohdassa vahvistettuja kynnysarvoja.

3. Tuensaajalla voi olla samanaikaisesti useita komission tiedonannon 2.3 jakson nojalla myönnettyjä korkotukilainoja edellyttäen, ettei lainojen kokonaismäärä tuensaajaa kohti ylitä 4 kohdassa esitettyjä enimmäismääriä.

4. Lainojen kokonaismäärä tuensaajaa kohti on enintään:

a) 15 prosenttia tuensaajan kolmen viimeksi päättyneen tilikauden keskimääräisestä vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta; tai

b) 50 prosenttia energiakustannuksista lisämaksuajan myöntämistä koskevan pyynnön jättämiskuukautta edeltävien 12 kuukauden aikana.

Laki

tuloverolain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain (1535/1992) 127 g §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1013/2022, sekä

lisätään lakiin väliaikaisesti uusi 92 e § seuraavasti:

4 luku

Ansiotulon veronalaisuus

92 e §

Takautuvasti maksettava sähköhyvitys

Veronalaista tuloa ei ole takautuvasti maksettavasta väliaikaisesta sähköhyvityksestä annetussa laissa (/) tarkoitettu sähköhyvitys.

127 g §

Sähköenergialaskun perusteella myönnettävä kotitalousvähennys vuonna 2023

Tässä pykälässä tarkoitettua vähennystä ei myönnetä, jos verovelvollisen vakituisen asunnon sähkönkäyttöpaikassa 1 momentissa mainittuna aikana kulutetusta sähköenergiasta maksetun

Eduskunnan vastaus EV 313/2022 vp

määrän perusteella on myönnetty välitöntä avustusta valtion tai muun julkisyhteisön varoista. Sähköenergiasta maksettu määrä ei oikeuta kotitalousvähennykseen myöskään siltä osin kuin kustannukset kohdistuvat elinkeinotoimintaan tai maatalouden harjoittamiseen tai ne on vähennetty muualla tuloverotuksessa. Vähennystä myönnettäessä ja sen määrää laskettaessa ei oteta huomioon takautuvasti maksettavasta väliaikaisesta sähköhyvityksestä annetussa laissa tarkoitettua sähköhyvitystä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2023. Tätä lakia sovelletaan vuoden 2023 verotuksessa.

Laki

väliaikaisesta sähkötuesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väliaikaisesta sähkötuesta annetun lain (1152/2022) 2 §:n 4 momentti seuraavasti:

2 §

Oikeus tukeen

Kotitalous ei ole oikeutettu saamaan sähkötukea, jos samaan kotitalouteen kuuluva verovelvollinen on oikeutettu samalta ajalta tuloverolain 127 g §:ssä tarkoitettuun kotitalousvähennykseen sähköenergialaskun perusteella. Sähkötukea myönnettäessä ja sen määrää laskettaessa ei oteta huomioon takautuvasti maksettavasta väliaikaisesta sähköhyvityksestä annetussa laissa (/) tarkoitettua sähköhyvitystä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Tätä lakia sovelletaan sähkötukeen myös tämän lain voimassaolon päätyttyä.

Laki

Energiavirastosta annetun lain 1 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väliaikaisesti Energiavirastosta annetun lain (870/2013) 1 §:n 2 momentin 19 kohta, sellaisena kuin se on laissa 804/2020, ja
lisätään 1 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 634/2020, 804/2020 ja 606/2021, väliaikaisesti uusi 20 kohta seuraavasti:

1 §

Tehtävät

Energiavirasto hoitaa tehtävät, jotka sille on annettu:

- 19) biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetussa laissa (418/2019);
20) takautuvasti maksettavasta väliaikaisesta sähköhyvityksestä annetussa laissa (/) sekä sähköenergialaskujen maksuajan pidentämisestä ja sähköyhtiöiden maksuvalmiuden väliaikaisesta tukemisesta annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2023.
Tätä lakia sovelletaan 1 §:n 2 momentin 20 kohdassa mainituissa laeissa Energiavirastolle säädettyjen tehtävien hoitamiseen myös tämän lain voimassaolon päätyttyä.

Helsingissä 27.2.2023

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri